

Työterveyslaitos

Opettajien työssä jaksaminen ja jatkaminen

Työterveyslaitos
Työyhteisöt ja -organisaatiot osaamiskeskus
Krista Pahkin

Tausta

- Kysely 2007 peruskouluopettajille (n=391). Tutkimus toteutettiin myös Ruotsissa (n=201) ja Norjassa (n=409)
- Kysely 2008 yliopisto- ja ammattikorkeakouluopettajille (n=409)
- Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää
 - mikä on opettajien hyvinvoinnin taso, ja
 - mitkä ovat ne voimavarat, joiden avulla opettajat jaksavat työssä, ja
 - mitkä ovat ne tekijät, jotka tukevat ikääntyvien opettajien työssä jatkamista eläkeikään asti

Opettajien voimavaroitekijät työssä

- Selkeät vastuut ja odotukset työltä
- Myönteinen ja avoin ilmapiiri
- Vahva sosiaalinen tuki työtovereilta
- Esimiehet kuuntelevat työhön liittyviä ongelmia ja ovat oikeudenmukaisia
- Korkea työtyytyväisyys, motivaatio ja hyvä työn hallinta
- Hyvä työkyky
- Suhteellisen hyvä tasa-arvoisuus
 - Eri ikä-, sukupuoli- ja palvelussuhderyhmät eivät systemaattisesti koe työssä jaksamiseen vaikuttavia tekijöitä eri tavoin

Haasteet

- Työstä johtuva stressi
 - Työ henkisesti uuvuttavaa ja väsyttävää
 - Kiire työssä ja työn ruuhkautuminen
- Henkinen väkivalta ja kiusaaminen
- Oppilaiden ja heidän vanhempien taholta tuleva sanallinen väkivalta
- Henkilöstön huomioonottaminen kunnan ja organisaation taholta
 - Selkeästi heikommät arviot kuin Ruotsissa ja Norjassa kaikilla osa-alueilla: hyvästä työsuorituksesta palkitsemisessa, työntekijöistä huolehtimisessa kuin myös henkilöstön terveyttä ja hyvinvointia kohtaan osoitetun kiinnostuksen suhteen.
- Esimiestyön kehittäminen, erityisesti työnteon tukemisen ja työssä kehittymisen osalta

Työssä jatkamista tukevat tekijät Pohjoismaissa (yli 54-vuotiaat)

<i>Voisiko joku alla olevista asioista saada sinut jatkamaan työuraasi?</i>	Suomi peruskoulut	Suomi korkeakoulut	Ruotsi	Norja
Päivittäisen työajan lyhentäminen palkkaa laskematta	54 %	62 %	80 %	77 %
Työmäärän vähentäminen pitkän työuran perusteella	51 %	61 %	63 %	49 %
Taloudellisten korvauksien lisääminen	46 %	52 %	73 %	61 %
Työtehtävien muuttaminen pitkän työuran perusteella	31 %	33 %	31 %	8 %
Uudet ja mielenkiintoiset työtehtävät	29 %	41 %	59 %	41 %
Esimiesten ja työtovereiden arvostuksen ja tuen lisääminen	24 %	31 %	38 %	35 %
Lisäkoulutuksen järjestäminen	22 %	24 %	54 %	30 %
Nuorempien työtovereiden mentorointi /opastaminen	21 %	32 %	48 %	32 %
Työtehtävien vaihtelevuuden lisääminen	19 %	23 %	42 %	28 %

Niiden vastaajien % -osuus, jotka vastanneet 4-5 (melko tai erittäin tärkeä).

TTL/ Työyhteisöt ja -organisaatiot / Krista Pahkin / 27.05.2008

5

Hyvät toimintatavat hyvinvoinnin edistämiseksi kouluissa

- kasvatusten tapahtuva vuorovaikutus työyhteisön jäsenten välillä;
- vuorovaikutuksen jatkuvuus;
- jaettu vastuu ihmisten kesken;
- yhteisöllisyyttä tukevat rakenteet (esimerkiksi parityö, tiimit, palaverit) sekä lisäksi
- avoimuuden kulttuuri, joka helpotti ristiriitojen käsittelemistä.

Hakanen J. 2006

TTL/ Työyhteisöt ja -organisaatiot / Krista Pahkin / 27.05.2008

6

Julkaisut

- Opettajien työssä jaksaminen ja jatkaminen (2007)
http://www.oaj.fi/pls/portal/docs/PAGE/OAJ_INTERNET/01FI/01OAJ_ETUSIVU/TYOSSAJAKSAMINEN.PDF
- Yliopisto- ja ammattikorkeakouluopettajien työssä jaksaminen ja jatkaminen (2008)
http://www.oaj.fi/pls/portal/docs/PAGE/OAJ_INTERNET/01FI/01OAJ_ETUSIVU/TYOSSAJAKSAMINENAMK.PDF
- Hakanen J: Opettajien työn imu ja työuupumus. Teoksessa Perkiö-Mäkelä M, Nevala N, Lainen V (toim.) Hyvä koulu. Työterveyslaitos, Helsinki 2006. 29-42.